

VALIES-dag 2 - vrijdag 15 november 2019

Arteveldehogeschool, campus Goudstraat

Programma

09u30 - 09u45	Welkom & opstart (plenair)
09u45 - 10u45	Workshops – blok 1
11u15 - 12u15	Workshops – blok 2
12u15 - 13u00	Lunch
13u00 - 14u00	Workshops – blok 3
14u30 - 15u30	Workshops – blok 4

Locatie

Arteveldehogeschool, campus Goudstraat
Goudstraat 37 (ingang via Willem de Beersteeg)
9000 Gent

Op 15 minuten wandelen van het station Gent Dampoort.

Bereikbaarheid: <https://www.arteveldehogeschool.be/bij-ons-studeren/onze-locaties/campus-goudstraat>

Overzicht workshops (1u)

Het programma bestaat uit 4 tijdsblokken. Per tijdsblok kies je een eerste keuze en een tweede keuze workshop. We proberen iedereen aan de workshop van z'n eerste keuze te laten deelnemen.

Inschrijven kan via [deze link](#).

Blok 1 (9u45-10u45)

1. Universiteit Antwerpen - Scientist for Climate (BO & SO)

In deze interactieve sessie leer je de hete hangijzers uit het klimaatdebat kennen (wat bepaalt ons klimaat, wat zijn de belangrijkste oorzaken van de huidige klimaatverandering, welke gevolgen zien we nu al en wat brengt de toekomst?), krijg je recente inzichten mee uit klimaatonderzoek en oplossingen voor klimaatverandering, en geven we je handvaten om daarover in de klas in dialoog te gaan.

2. Djapo - Systeemdenken (BO: kleuter & 1ste graad)

Gedurende de workshop gebruiken we concrete werkvormen om leerkrachten op een systemische manier naar de wereld te laten kijken. Daarbij maken ze regelmatig gebruik van verschillende perspectieven. Dit geeft leerkrachten (en hun leerlingen) de handvaten om inzicht te verwerven in complexe problemen. Mogelijke duurzaamheidsthema's die we in beeld kunnen brengen: afval, voeding, schone kleren, luchtvervuiling, consuminderen, ...

3. Studio Globo – Ik deel! (BO)

Delen is hip. Denk maar aan de vele Repair Cafés, weggeefkasten, upcycling workshops, ruilbeurzen, freecycle groepen... die als paddenstoelen uit de grond schieten. Met je school werken rond sociale vaardigheden en wereldwijde thema's als milieu, vrede en armoedebestrijding? Op zoek naar een integraal en klasoverschrijdend project waarbij ouders van dichtbij betrokken zijn en de leerlingen zelfstandig aan de slag kunnen? Je ontdekt het tijdens deze workshop!

4. Rikolto - Gezonde en duurzame voeding (BO & SO)

Gezonde en duurzame voeding voor klein en groot. Jong geleerd is oud gedaan, dus dat moeten de kleintjes dan maar leren op school. 'Euhm, wat? Nog een extra levensles om over te dragen? Hoe begin ik daaraan?' horen we sommige leerkrachten al denken. Geen stress, Rikolto is al een tijdje bezig met het GoodFood@Schoolprogramma om leuke acties over gezonde en duurzame voeding tot bij de leerlingen én directies te brengen. In deze workshop maak je kennis met diverse materialen en testen we jouw kennis over duurzame voeding! Laat je uitdagen en leer bij over dit smakelijke thema.

5. Join for water - Duurzaam waterverbruik (BO: 2de&3de graad & SO: 1ste graad)

Per dag gebruiken we in België zo'n 7400 l water per persoon. Dat water komt niet alleen via de leidingen ons huis binnen, maar ook via alles wat we consumeren. In deze interactieve workshop maak je kennis met de watervoetafdruk van producten en het mondiale belang van duurzaam watergebruik. Je ontdekt ook welke acties je met je schoolteam kan ondernemen om de watervoetafdruk van je school te verkleinen.

6. Ecolife – Globaal Kabaal (SO)

Globaal kabaal is een traject waar jongeren en SDG's elkaar ontmoeten. In deze workshop lichten we toe hoe EDO-principes en Design Thinking de bouwstenen vormen van ons traject. We willen inspireren en zetten hierbij succesfactoren op een rij. Daarnaast zoeken we naar parallellen met duurzaamheidsprojecten in de eigen schoolomgeving.

Blok 2 (11u15-12u15)

1. MOS - kaMOSHibai (BO: kleuter & 1ste graad)

Hoe werk je aan EDO bij jonge kinderen? MOS ontwikkelde verschillende Kamishibai-verhalen rond duurzame ontwikkeling (kaMOSHibai). De kaMOSHibai is een houten theater waarmee je aan de hand van verhalen je kinderen kan prikkelen. Thema's als opwarming van de aarde, delen, water, voedselkilometers, e.d. komen aan bod. Doorheen de verhalen helpen sleutelvragen en tips de leerkrachten om duurzame ontwikkeling in de klaswerking te implementeren en tot actie over te gaan.

2. Djapo - Filosoferen (BO: 1ste, 2de & 3de graad)

Gedurende de workshop maak je kennis met concrete werkvormen om te filosoferen met kinderen. Wat zijn de kenmerken van een filosofisch gesprek en hoe onderscheidt het zich van andere gesprekken in de klas? Wat is het belang van filosoferen voor EDO en hoe sluit dit aan bij de EDO VALIES-principes? Vanuit een duurzaamheidsthema formuleren we een filosofische vraag en verkennen we een aantal werkvormen die deelvaardigheden ter voorbereiding van filosoferen oefenen.

3. Studio Globo – Climate challenge (SO)

Hoe ga je in de klas op of school aan slag met het thema 'klimaatverandering'? Wat kunnen leerlingen zelf doen? Hoe bied je een hoopvol perspectief als je over klimaatverandering praat? Wat zijn echte alternatieven? Tijdens deze workshop verken je hoe je aan de verschillende EDO VALIES- principes kan werken vanuit het thema 'klimaatverandering'.

4. Rikolto - Gezonde en duurzame voeding (BO & SO)

Gezonde en duurzame voeding voor klein en groot. Jong geleerd is oud gedaan, dus dat moeten de kleintjes dan maar leren op school.'Euhm, wat? Nog een extra levensles om over te dragen? Hoe begin ik daaraan?' horen we sommige leerkrachten al denken. Geen stress, Rikolto is al een tijdje bezig met het GoodFood@Schoolprogramma om leuke acties over gezonde en duurzame voeding tot bij de leerlingen én directies te brengen. In deze workshop maak je kennis met diverse materialen en testen we jouw kennis over duurzame voeding! Laat je uitdagen en leer bij over dit smakelijke thema.

5. Join for water - Duurzaam vaterverbruik (BO: 2de&3de graad & SO: 1ste graad)

Per dag gebruiken we in België zo'n 7400 l water per persoon. Dat water komt niet alleen via de leidingen ons huis binnen, maar ook via alles wat we consumeren. In deze interactieve workshop maak je kennis met de watervoetafdruk van producten en het mondiale belang van duurzaam watergebruik. Je ontdekt ook welke acties je met je schoolteam kan ondernemen om de watervoetafdruk van je school te verkleinen.

6. Ecolife – Globaal Kabaal (SO)

Globaal kabaal is een traject waar jongeren en SDG's elkaar ontmoeten. In deze workshop lichten we toe hoe EDO-principes en Design Thinking de bouwstenen vormden van ons traject. We willen inspireren en zetten hierbij succesfactoren op een rij. Daarnaast zoeken we naar parallellen met duurzaamheidsprojecten in de eigen schoolomgeving.

Blok 3 (13u00-14u00)

1. VALIES - EDO & jonge kinderen (BO: kleuters & 1ste graad)

Tijdens deze workshop wisselen we ervaringen uit rond EDO bij jonge kinderen, we staan stil bij de EDO VALIES-principes en verkennen aan de hand van voorbeelden hoe we deze in de praktijk kunnen brengen. Tenslotte denken we na over een groeilijn rond EDO in het basisonderwijs.

2. Arteveldehogeschool – Participatie in de klas (BO: 3de graad & SO: 1ste graad)

Tijdens deze workshop verken je een [toolbox](#) rond participatie in de klas. Hoe stimuleer je interactie tussen leerkracht en leerlingen in de dagelijkse klaspraktijk? Hoe zorg je voor meer betrokkenheid van de leerlingen? Je ervaart hoe de toolbox in elkaar steekt en welke principes centraal staan en hoe deze aansluiten bij de EDO VALIES-principes. De toolbox is gericht op leerlingen uit de 1ste graad secundair onderwijs, maar is zeker ook bruikbaar in de derde graad lager onderwijs.

3. GoodPlanet - The litter challenge (SO)

Laat je inspireren door een innovatief zwerfvuiltraject voor leerlingen uit het secundair onderwijs. Ons milieu zwerfvuil-vrij maken: steeds meer mensen werken er enthousiast aan mee. Tijdens deze workshop verken je hoe je met leerlingen de zwerfvuilproblemen in de omgeving van de school kan aanpakken. Eerst maken de leerlingen kennis met psychologische technieken om het gedrag van anderen positief te beïnvloeden. Daarna bedenken ze zelf oplossingen om zwerfvuil te vermijden en stimuleren ze positief gedrag bij leeftijdsgenoten.

4. Milieudienst Stad Gent & MOS Oost Vlaanderen - Energiekoffer (BO: 3de graad & SO)

Met de energiekoffer gaan leerlingen zelf op onderzoek naar energievreters op school. Ze brengen het energieverbruik in kaart en zoeken zelf oplossingen om het verbruik te verminderen. De energiekoffer biedt de kans om vakoverschrijdend en met verschillende vaardigheden te werken. Tijdens deze workshop krijg je een demo van de energiekoffer en hoe je met thema energie en klimaat in de klas aan de slag gaat.

5. VALIES - VALIES in ZILL (BO)

Aan de hand van bestaande Zill-onderwijsarrangementen verkennen we de EDO VALIES-principes. Binnen welke ontwikkelvelden en ontwikkelthema's vinden we de principes terug? Wat zijn de kenmerken van een goed EDO onderwijsarrangement? We doen een aanzet voor je eigen onderwijsarrangement. *Tip:* neem je laptop mee om online met de Zill-selector te werken en een eigen EDO-fiche met alle EDO-leerplandoelen samen te stellen.

6. VALIES - VALIES in de eindtermen (SO)

Een actieve werksessie waarbij we vertrekken vanuit concrete EDO-lesideeën, -projecten of –praktijkvoorbeelden van de deelnemers en verbinding maken met de EDO VALIES-principes en de kaders die op school gebruikt worden (eindtermen, doelenkaders, ...). Breng materiaal mee (zoals concrete lesvoorbereidingen, doelenkaders, evaluatiemateriaal) naar de sessie en ga in deelgroepjes aan de slag!

7. Team time

Neem even tijd om de ideeën die je verzamelde op VALIESdag 1 en 2 uit te wisselen met het kernteam. Wat blijft hangen? Waar zie je kansen? Indien gewenst, helpt een VALIES-begeleider je eigen praktijk en voorbereidingen te verkennen, diverse mogelijkheden te bedenken, om dan EDO in de eigen school centraal te stellen.

Blok 4 (14u30-15u30)

1. Arteveldehogeschool – Participatie in de klas (BO: 3de graad & SO: 1ste graad)

Tijdens deze workshop verken je een toolbox rond participatie in de klas (<https://www.arteveldehogeschool.be/participatieindeklas/home/>). Hoe stimuleer je interactie tussen leerkracht en leerlingen in de dagelijkse klaspraktijk? Hoe zorg je voor meer betrokkenheid van de leerlingen? Je ervaart hoe de toolbox in elkaar steekt en welke principes centraal staan en hoe deze aansluiten bij de EDO VALIES-principes. De toolbox is gericht op leerlingen uit de 1ste graad secundair onderwijs, maar is zeker ook bruikbaar in de derde graad lager onderwijs.

2. GoodPlanet - The litter challenge (SO)

Laat je inspireren door een innovatief zwerfvuiltraject voor leerlingen uit het secundair onderwijs. Ons milieu zwerfvuil-vrij maken: steeds meer mensen werken er enthousiast aan mee. Tijdens deze workshop verken je hoe je met leerlingen de zwerfvuilproblemen in de omgeving van de school kan aanpakken. Eerst maken de leerlingen kennis met psychologische technieken om het gedrag van anderen positief te beïnvloeden. Daarna bedenken ze zelf oplossingen om zwerfvuil te vermijden en stimuleren ze positief gedrag bij leeftijdsgenoten.

3. Milieudienst Stad Gent - Energiekoffer (BO: 3de graad & SO)

Met de energiekoffer gaan leerlingen zelf op onderzoek naar energievreters op school. Ze brengen het energieverbruik in kaart en zoeken zelf oplossingen om het verbruik te verminderen. De energiekoffer biedt de kans om vakoverschrijdend en met verschillende vaardigheden te werken. Tijdens deze workshop krijg je een demo van de energiekoffer en hoe je met thema energie en klimaat in de klas aan de slag gaat.

4. Schoolfeedbackrapporten (enkel voor pilootscholen!)

Belangrijk: deze sessie is enkel voor **pilootscholen** die vorig schooljaar aan VALIES hebben deelgenomen! Samen met VALIES-onderzoekers & -begeleiders verken je het schoolfeedbackrapport: welke vragen heb je nog over de interpretatie van de gegevens, zijn er onduidelijkheden? Hoe kan je hiermee verder aan de slag gaan?

5. Team time

Neem even tijd om de ideeën die je verzamelde op VALIESdag 1 en 2 uit te wisselen met het kernteam. Wat blijft hangen? Waar zie je kansen? Indien gewenst, helpt een VALIES-begeleider je eigen praktijk en voorbereidingen te verkennen, diverse mogelijkheden te bedenken, om dan EDO in de eigen school centraal te stellen.